

med Udgivelsen af Biblen at gjøre, kunde vel ikke være Andet. Der kunde vel vanffelig under de da værende indskrænkede Forhold og efter hele Tidens Aand tænkes en anden Ordning. Men vi maa, som sagt, ikke glemme, at Rettigheden og Forpligtelsen fulgtes ad, Forpligtelsen til at udgive Biblen korrekt og Rettigheder til ene at udgive den. Vi maa ikke glemme, at denne Ret og denne Forpligtelse vistnok staa ganske i Forhold til hinanden; thi det vil erindres, at, naar Finantsudvalget flere Gange har vort ved denne Sag, har Vaisenhuset paastaet eller ladet sig forlyde med, at, skulde Privilegiet tages bort fra det, maatte det samtidig dermed have Erstatning derfor. Jeg skal komme et Dieblit tilbage til Vaisenhufets Skjæbne i det Hele; det er blot nogle ganske faa Bemærkninger, jeg i den Henseende skal gjøre, hvilke jeg tror ogsaa vedrøre den foreliggende Sag. Disse Børn skulde, som jeg allerede har bemærket, være fra hele Riget, men ikke desto mindre blev det lidt efter lidt mere og mere Kjøbenhavnerne alene, der kom til at drage Profitten deraf. Vaisenhuset brændte 1795 tilligemed Bogtrykkeriet, og hvad dertil hørte, og siden den Tid har der, saa vidt mig bekjendt, hverken været Bogtrykkeri eller Boghandel. Intet havde nu været naturligere — thi det var dog unaturligt, at Vaisenhuset overhovedet gav sig af med at oplægge Bøger og var den Autoritet, gjennem hvilken Biblen gik, saa meget mere som Missionskollegiet var ophævet —, end samtidig at overdrage Udgivelsen af Biblen til en anden Autoritet. Det skete imidlertid ikke. I 1802 udkom en kongelig Resolution om Vaisenhuset, som gik ud paa, at hele Riget skulde nyde Godt af den rige Stiftelse, saaledes at der blev lige mange Børn fra Sjælland og fra de andre Provinser, som nød Godt deraf; om det er det rigtige Forhold, skal jeg lade uomtalt. Det skulde altsaa være 50 fra Sjælland og 50 fra de øvrige Provinser, men de skulde ikke drages ind til Kjøbenhavn; det saae man allerede den Gang vilde være feil, og derfor skulde der uddeles Portioner til fattige og forældreløse Børn omkring i Provindserne. Det skete imidlertid ikke i den Udstrækning,

som man havde ventet, i alt Fald ikke i de første Aar. Det kunde maasse være foranlediget af de meget uheldige Tidsumstændigheder, som snart efter begyndte at indtræde. I 1811 kom der, saavidt jeg erindrer, en ny Ordning, og det bestemtes da, at Vaisenhufets Børn, der overhovedet ikke siden 1795 vare blevne forpleiede i Vaisenhuset, men omkring hos Pleieførelde, skulde fremdeles være hos Pleieførelde omkring i Kjøbenhavn, og for Dvrigt vilde man give Understøttelse til dem i Provindserne. Nu behøver jeg vel ikke at opriske den Historie, den Tankegang, der saa ofte er bleven omtalt her, man kan vel sige, at det er et Faktum, hvorledes Vaisenhuset har ladet Biblen være usforholdsmæssig dyr i den Tid, da det var Gneudgiver deraf og var ene om at korrigere Texten, og intet Selskab tog sig deraf. Nu kunde man maasse sige til Forsvar derfor, at Indtægten deraf kom fattige Børn til Gode; men det forekommer mig dog noget besynderligt, selv om dette er Tilfældet, at lade Fattige leve paa andre Fattiges Bekostning, thi det er det, der sker, idet den hellige Skrift for en Del — det maa jo forudsættes — kjøbes af den mindre bemidlede Del af Folket. Disse Penge, som de Bedkommende komme til at give for meget, komme altsaa rigtignok andre Fattige til Gode, men det forekommer mig dog rigtignok besynderligt at opretholde Privilegiet i Kraft af et saadant Princip. Vaisenhuset eier ogsaa, som det oftere er blevet oplyst her i Thinget, henved 500,000 Rbd. dels i Penge, dels i Obligationer og dels i Bøger og desforuden den store Gaard oppe paa Kjøbmagergade, som man heller ikke har kunnet faae Vaisenhuset til at anvende paa den efter Folkethingets Tanke bedst stikfede Maade. Hvad jeg hovedsagelig skal opholde mig ved, er den Maade, hvorpaa Vaisenhuset i det Hele har benyttet Bibelprivilegiet. Har det nu sørget for, at Biblerne have været nogenlunde korrekte? Have Biblerne været nogenlunde billige? Nei, vi vide, hvor ukorrekte de have været, hvor fulde af Trykfeil de have været, og hvor sjældne de vare i dette Aarhundredes Begyndelse; at de nu ere blevne mere almindelige, skyldes ingenlunde Vaisenhufets